

LATVIJAS REPUBLIKAS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

Skolas iela 28, Rīga, LV-1331 • Tālr. 67021600 • Fakss 67276445 • E-pasts: lm@lm.gov.lv

Rīgā

18. 05. 2012

Nr. 17.21-1A/10K7

**Nacionālās trīspusējās sadarbības
padomes sekretariātam**

*Priekšlikumu par minimālās mēneša
darba algas apmēru 2013.gadā
izskatīšana un saskaņošana NTSP sēdē*

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 16.marta rīkojuma Nr.111 „Par Konceptiju par minimālās mēneša darba algas noteikšanu turpmākajiem gadiem” un Ministru kabineta 2011.gada 17.maija noteikumu Nr.390 „Minimālās mēneša darba algas noteikšanas un pārskatīšanas kārtība” (turpmāk – noteikumi) 3.punktu Labklājības ministrijai **līdz 2012.gada 1.jūnijam** jāsniedz priekšlikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā izskatīšanai un saskaņošanai Nacionālās trīspusējās sadarbības padomē.

Ņemot vērā iepriekšminēto, Labklājības ministrija lūdz iekļaut Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (turpmāk - NTSP) tuvākās sēdes darba kārtībā Labklājības ministrijas kopīgi ar Finanšu ministriju un Ekonomikas ministriju izstrādāto informatīvo ziņojumu „Priekšlikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā” un Ministru kabineta sēdes protokollēmuma projektu „Informatīvais ziņojums „Priekšlikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā””.

Informatīvajā ziņojumā ir analizēta ekonomiskā situācija valstī ņemot vērā noteikumos noteiktos rādītājus un sniegts Labklājības ministrijas, Ekonomikas ministrijas un Finanšu ministrijas kopīgs viedoklis par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā.

Par priekšlikumiem par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā NTSP sēdē ziņos Labklājības ministrijas Darba departamenta direktors Imants Lipskis. Uz NTSP sēdi uzaicināma Labklājības ministrijas Darba departamenta Darba tirgus politikas nodaļas vecākā referente Aina Kromāne.

SANEMTS
VALSTS KANCELEJĀ
2012.g. «18» 05 plkst. 15:20
elektroniski:

LMvest_170512_NTSP_min_alga

Nosūtīts elektroniski
18. 05. 2012

SANEMTS
VALSTS KANCELEJĀ
2012.g. «18» 05 plkst. 15:50
Reģ. Nr. INF 463
Saņēma _____

Lūdzam minēto priekšlikumu izskatīšanai NTSP sēdē pieaicināt Latvijas Pašvaldību savienību.

Pielikumā:

1. Informatīvais ziņojums „Priekšlikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā” uz 9 lp. (datne:LMZino_170512).
2. Ministru kabineta sēdes protokollēmuma projekts uz 1 lp. (datne:LMProt_170512).

Labklājības ministre

I.Viņķele

A.Kromāne,
67021519, Aina.Kromane@lm.gov.lv
259, 12-N/6833

Priekšlikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā

I. Minimālās mēneša darba algas apmēra pārskatīšanas pamats un kārtība, esošais minimālās mēneša darba algas apmērs

2011.gada 16.martā Ministru kabinetā tika akceptēta koncepcija „Koncepcija par minimālās mēneša darba algas noteikšanu turpmākajiem gadiem” (turpmāk – koncepcija), kas paredz, ka minimālā mēneša darba alga netiek piesaistīta konkrētiem rādītājiem, bet tās iespējamās pārmaiņas tiek vērtētas pēc ekonomiskās situācijas valstī, analizējot ekonomiskos un citus rādītājus. Koncepcijā noteiktie minimālās mēneša darba algas noteikšanas un pārskatīšanas pamatprincipi ir iestrādāti normatīvajā aktā – Ministru kabineta 2011.gada 17.maija noteikumos Nr.390 „Minimālās mēneša darba algas noteikšanas un pārskatīšanas kārtība” (turpmāk – noteikumi).

Saskaņā ar noteikumiem Labklājības ministrijai kopīgi ar Finanšu ministriju un Ekonomikas ministriju katru gadu jāizvērtē ekonomiskā situācija valstī un jāizstrādā priekšlikums par minimālās mēneša darba algas apmēru (ar precizitāti līdz latam), ņemot vērā Ekonomikas ministrijas sagatavotās makroekonomiskās prognozes un ekonomiskās situācijas izmaiņas iepriekšējā gadā, plānotās izmaiņas nodokļu sistēmā (iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma, obligātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmju izmaiņas), kā arī minimālās mēneša darba algas izmaiņas citās Baltijas valstīs (Igaunijā un Lietuvā) un Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) aprēķināto pilna iztikas minimuma patēriņa groza vidējo gada vērtību vienam iedzīvotājam mēnesī.

Izstrādāto priekšlikumu par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā Labklājības ministrijai līdz 2012.gada 1.jūnijam ir jāiesniedz saskaņošanai Nacionālās trīspusējās sadarbības padomē (turpmāk – NTSP).

Pēc saskaņošanas NTSP priekšlikums par minimālās mēneša darba algas apmēru un ieviešanas datumu 2013.gadā ir jāiesniedz izskatīšanai Ministru kabineta sēdē un saskaņā ar Ministru kabineta lēmumu par minimālās mēneša darba algas paaugstināšanu vai samazināšanu Labklājības ministrija izstrādās Ministru kabineta noteikumu projektu par minimālās mēneša darba algas un minimālās stundas tarifa likmes apmēru 2013.gadā. Savukārt, Finanšu ministrijai jāizstrādā normatīvo aktu projekti par nepieciešamajiem grozījumiem Ministru kabineta noteikumos, kas saistīti ar darba samaksas jautājumiem. Ja Ministru kabinets pieņem lēmumu par minimālās mēneša darba algas saglabāšanu 2013.gadā iepriekšējā apmērā, nekādi normatīvo aktu projekti nav jāizstrādā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi” sākot no 2011.gada 1.janvāra valstī minimālā mēneša darba alga ir **200 Ls** un minimālā stundas tarifa likme ir **1,189 Ls**.

Saglabājot minimālo mēneša darba algu 2013.gadā esošajā apmērā, atbilstoši 2013.gada darba laika kalendāram, būtiski mainās minimālās stundas tarifa likmes apmērs, jo 2013.gadā darba stundu skaits darbiniekiem, kas strādā normālu darba laiku (40 stundas nedēļā) ir 1995 stundas un gada vidējais darba stundu skaits ir 166,25 stundas (2011.gadā – 168,17 stundas). Tādējādi ir jāizstrādā normatīvā akta projekts: „Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumos Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi””, precizējot minimālo stundas tarifa likmi atbilstoši 2013.gada darba laika kalendāram (**no 1,189 Ls uz 1,203 Ls**).

Turpmāk ziņojumā tiks izvērtēta ekonomiskā situācija valstī un citi rādītāji, kā arī kopīgi ar Ekonomikas ministriju un Finanšu ministriju sniegti priekšlikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā.

II. Ekonomiskā situācija valstī

2.1. Ekonomiskās situācijas izvērtējums un prognozes 2012., 2013.gadam

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas Ziņojumu par Latvijas tautsaimniecības attīstību 2011.gadā izaugsme bija vērojama visās tautsaimniecības pamatnozārēs (Ekonomikas ministrijas mājas lapa, adrese:www.em.gov.lv).

Kopš ekonomikas zemākā punkta 2009.gada 3.ceturksnī līdz 2011.gada 3.ceturksnim iekšzemes kopprodukts (turpmāk - IKP) ir pieaudzis par 9,6%. Ņemot vērā, ka izaugsme atsākās no ļoti zema punkta, kopumā 2010.gadā IKP apjoms bija par 0,3% mazāks nekā 2009.gadā. Savukārt 2011.gadā IKP apjoms 5,5% pārsniedza iepriekšējā gada līmeni.

Ekonomikas ministrija prognozē Latvijas tautsaimniecības izaugsmi 2012.gadā 1,5-3% robežās (skat. 1.tabulu).

1.tabula

Makroekonomiskie rādītāji 2010. un 2011.gadā un Ekonomikas ministrijas makroekonomisko rādītāju prognozes 2012. un 2013.gadam

	2010	2011	2012	2013
IKP (salīdzināmās cenās, milj. latu)	6788	7135	7278	7547
IKP (faktiskajās cenās, milj. latu)	12739	14161	14690	15537
IKP pieaugums (salīdzināmās cenās, %)	-0,3	5,5	2,0	3,7
IKP pieaugums (faktiskajās cenās, %)	-2,5	11,2	3,7	5,8
Nodarbināto iedzīvotāju vidējais skaits (tūkst.)	940,9	970,5	977,4	988,1
Bezdarba līmenis, %	18,7	15,4	14,1	13,3
Produktivitāte (salīdzināmās cenās)	7190	7352	7446	7638

	2010	2011	2012	2013
Produktivitātes pieaugums (salīdzināmās cenās, %)	4,5	2,2	1,3	2,6
Vidējā bruto alga (mēnesī, latos)	445	466	478	492
Vidējās bruto algas pieaugums (%)	-3,5	4,7	2,7	2,9
Patēriņa cenu indekss (gada vidējais, %)	-1,1	4,4	2,6	2,0

Datu avots: Ekonomikas ministrija

Pozitīvas tendences vērojamas arī iekšējā tirgū. Nodarbinātības palielinājums un pakāpenisks darba samaksas kāpums sekmē privātā patēriņa palielinājumu. 2011.gada 3.ceturksnī tas par 5,4% pārsniedza 2010.gada atbilstošā ceturkšņa līmeni. Tomēr kopumā privātais patēriņš pieaug nedaudz lēnākos tempos nekā IKP un 2011.gada 3.ceturksnī tas bija tikai 85,6% no 2008.gada 1.ceturkšņa līmeņa, kad aizsākās tā samazinājums.

2010.gadā patēriņa cenu līmenis pieauga par 2,5%, bet 2011.gadā – par 4%. **Pēc Ekonomikas ministrijas prognozēm, 2012.gadā vidējais patēriņa cenu indekss var sasniegt 2,6 procentus.**

Tāpat kā 2010.gadā, arī 2012. un 2013.gadā ekonomikas attīstību, galvenokārt ietekmēs eksports. Preču un pakalpojumu eksporta apjomi pieaug katru ceturksni un 2011.gadā ir sasnieguši vēsturiski augstāko līmeni. Eksporta pieaugums ir saistīts ar ārējā pieprasījuma pieaugumu, kā arī Latvijas ražotāju konkurētspējas palielināšanos, kas ir panākta gan uz darbaspēka izmaksu samazināšanās, gan uz produktivitātes palielinājuma rēķina.

Saglabājoties pozitīvām tendencēm eksportā, turpina augt arī apstrādes rūpniecības ražošanas apjomi. 2011.gada janvārī-novembrī nozares ražošanas apjomi bija par 11,9% lielāki nekā 2010.gadā. Ražošanas apjomi turpina palielināties visās apstrādes rūpniecības nozarēs, īpaši kokapstrādē, metālapstrādē, elektronisko ierīču, mašīnu un iekārtu ražošanā. Tomēr jāatzīmē, ka viena no lielākajām rūpniecības apakšnozarēm – pārtikas rūpniecība no krīzes radītajām sekām atkopjas lēnāk nekā citas nozares. Kopumā apstrādes rūpniecības nozare nodrošina caurmērā 1/3 no kopējās ekonomikas izaugsmes.

Līdz ar ekonomisko aktivitāšu palielināšanos uzlabojas arī situācija darba tirgū. Darba tirgū zemākais punkts bija 2010.gada 1.ceturksnī, kad nodarbināto iedzīvotāju skaits samazinājās līdz 916 tūkstošiem un bezdarba līmenis sasniedza 20,5%. Kopš 2010.gada sākuma situācija darba tirgū pakāpeniski uzlabojas – palielinās nodarbināto skaits un samazinās bezdarba līmenis. Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas novērtējumu nodarbināto skaits 2011.gadā palielinājās par aptuveni 3%, salīdzinot ar 2010.gadu. Gada laikā būtiski ir samazinājies arī vidējais bezdarba līmenis valstī. Vidējais bezdarba līmenis 2011.gadā veidoja 15,4%, kas ir par 3,3 procentpunktiem mazāk nekā 2010.gadā. Kopš 2010.gada marta pakāpeniski mazinās arī reģistrētā bezdarba līmenis.

Saskaņā ar Labklājības ministrijas veiktiem aprēķiniem (ņemot vērā 2011.gada Tautas skaitīšanas rezultātus) 2011.gada decembra beigās reģistrētā bezdarba līmenis bija 13,2%. Kopumā reģistrēto bezdarbnieku skaits, salīdzinot

ar 2010.gada beigām, ir samazinājies gandrīz par 20%. Augstākais reģistrētais bezdarba līmenis 2011.gada decembra beigās joprojām saglabājās Latgales reģionā (23,9%), bet zemākais bija Rīgā (9,3%).

Ekonomikas ministrija uzskata, ka situācija darba tirgū turpinās uzlaboties arī 2012.gada pirmajā pusē, ko lielā mērā noteiks 2011.gada pozitīvā attīstības inerce. Savukārt, gada otrajā pusē līdz ar ekonomikas pieauguma tempu pakāpenisku palēnināšanos arī darba tirgus atlabšana kļūs mērenāka. Kopumā 2012.gadā, salīdzinot ar 2011.gadu, nodarbināto skaits varētu palielināties par aptuveni 1,5 procentiem.

2012.gadā vairumā tautsaimniecības nozaru saglabāsies izaugsme, tomēr pieauguma tempi būs lēnāki nekā 2011.gadā. Neraugoties uz pieauguma tempu palēnināšanos, joprojām liels ieguldījums izaugsmē būs uz eksportu vērstām nozarēm (apstrādes rūpniecība, lauksaimniecība un mežsaimniecība, transporta pakalpojumi). Latvijas eksporta pieaugums kļūs mērenāks. 2012.gadā, palēninoties eksporta izaugsmei, arī tā pozitīvais efekts uz tautsaimniecību kopumā var mazināties, tāpēc 2012.gadā nav sagaidāms būtisks iekšējā pieprasījuma pieaugums. Patēriņa kāpumu ierobežos arī joprojām lielās māsaimniecību parādsaistības un relatīvi augstais bezdarba līmenis, neraugoties uz pakāpenisko situācijas uzlabošanos darba tirgū.

Investīciju dinamiku ietekmēs komercbanku piesardzīgā kreditēšanas politika, kā arī privātā sektora investīcijas noteiks uzņēmēju nogaidošais noskaņojums attiecībā uz nākotnes perspektīvām.

Tāpēc 2012.gadā Latvijas tautsaimniecības izaugsme nepārsniegs 3% robežu. Tomēr, ņemot vērā vēl arvien lielo nenoteiktību par iespējām, kā atrisināsies vairāku eirozonas lielo parādu problēmas un kā tas ietekmēs šo valstu reālo sektoru, **Ekonomikas ministrija ir sagatavojusi arī pesimistiskāku prognozi, kurā IKP izaugsme 2012.gadā būs tikai 1,5%.**

2.2. Plānotās izmaiņas nodokļu sistēmā (iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma, obligātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmju izmaiņas)

Likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” nosaka, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme ir **25 procenti**. Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumi Nr.1097 „Noteikumi par mēneša neapliekamā minimuma un nodokļa atviegrojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai” nosaka, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja mēneša neapliekamais minimums ir **45 Ls** un nodokļa atviegrojums par apgādībā esošu personu ir **70 Ls**. Likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu” nosaka, ka obligāto iemaksu likme, ja darba ņēmējs tiek apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, ir **35,09 procenti**, no kuriem **24,09 procentus** maksā darba devējs un **11 procentus** — darba ņēmējs.

Attiecībā uz izmaiņām nodokļu sistēmā Finanšu ministrija informē, ka Valdības rīcības plānā ir ietverts uzdevums par būtisku darbaspēka nodokļu sloga samazinājumu - par deviņiem procentpunktiem ilgtermiņā. Darbs pie

darbaspēka nodokļu reformas ir uzsākts un 2012.gada jūnija beigās ir plānots iesniegt Ministru kabinetā Informatīvo ziņojumu par darbaspēka nodokļu reformas priekšlikumu. Minētās reformas ietvaros tiks risināti jautājumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes samazināšanu un neapliekamā minimuma un atvieglojumu par apgādājamajiem palielināšanu, lai veicinātu ekonomisko aktivitāti, investīcijas un nodarbinātību, un ierobežotu ēnu ekonomiku.

Ņemot vērā iepriekšminēto, turpmāk ziņojumā Labklājības ministrijas aprēķini par minimālo neto mēneša darba algu ir veikti saskaņā ar spēkā esošo nodokļu sistēmu un plānotām izmaiņām (iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja mēneša neapliekamais minimums no 2013.gada pusgada – **60 Ls**, bet no 2013.gada 1.janvāra iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme – **24 procenti** un no 2014.gada 1.janvāra – **22 procenti** saskaņā ar likumprojektu „Grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli””).

2.3. Minimālās mēneša darba algas izmaiņas citās Baltijas valstīs (Igaunijā un Lietuvā)

Salīdzinot minimālo mēneša darba algu 2012.gadā starp Baltijas valstīm, var secināt, ka Igaunija apsteidz Lietuvu un Latviju. Minimālā mēneša darba alga sākot ar 2012.gada 1.janvāri Igaunijā paaugstināta par 12 EUR jeb 4,3%, bet Lietuvā un Latvijā minimālā mēneša darba alga 2012.gadā netika paaugstināta un tās apmērs palika nemainīgs salīdzinājumā ar 2011.gadu (skat. 2.tabulu).

2.tabula

Minimālā mēneša darba alga Baltijas valstīs
2010., 2011. un 2012.gada janvārī

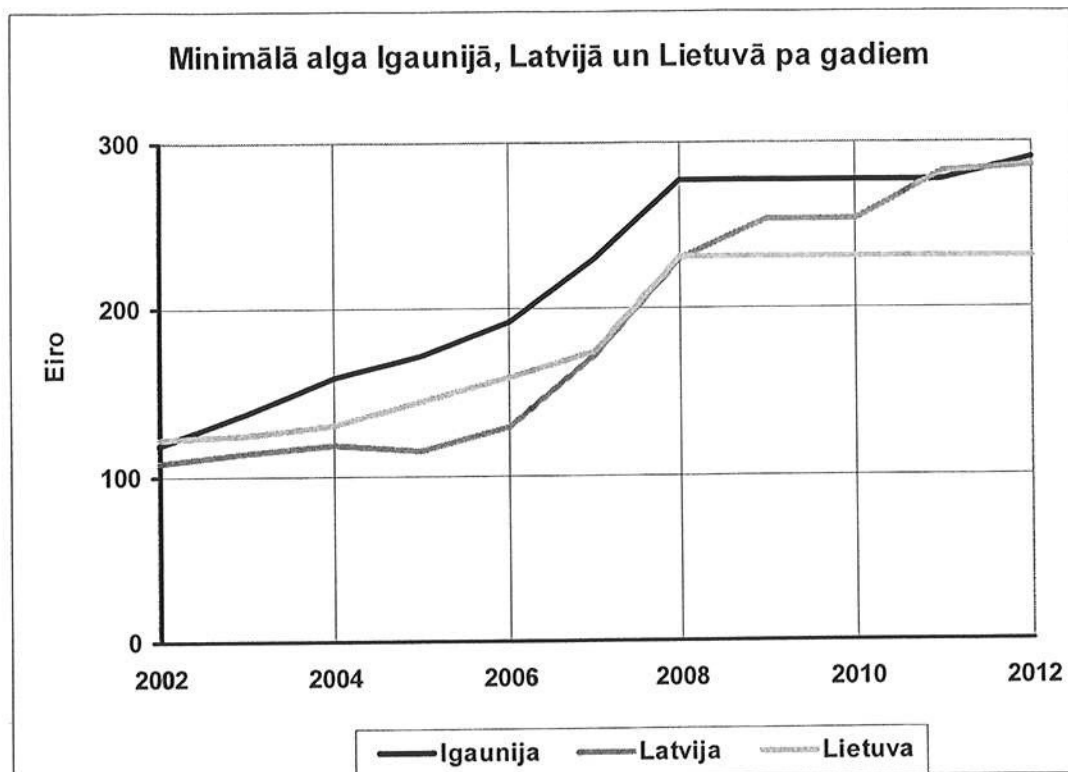
	2010.gada 1.janvāris		2011.gada 1.janvāris		2012.gada 1.janvāris	
	EUR	LVL	EUR	LVL	EUR	LVL
Latvija	254	180	282	200	286	200
Igaunija	278	197	278	197	290	203
Lietuva	232	164	232	164	232	162

Datu avots: Eurostat dati, 2011

Minimālās mēneša darba algas apmērs Latvijā ir par 3 latiem mazāks nekā Igaunijā un par 38 latiem lielāks nekā Lietuvā, tātad Latvijā minimālā mēneša darba alga ir konkurētspējīgāka salīdzinājumā ar Lietuvu.

Lietuvā minimālā mēneša darba alga nav paaugstināta kopš 2008.gada, tāpēc 2011.gadā Lietuvas Republikas Trīspusējās sadarbības padomē sociālie partneri apsprieda paaugstināt minimālo mēneša darba algu, bet nepanāca vienošanos.

Salīdzinot minimālās mēneša darba algas pieaugumu starp Baltijas valstīm, var secināt, ka Igaunijā un Lietuvā līdz 2008.gadam minimālā mēneša darba alga pakāpeniski pieauga un krīzes gados saglabājās 2008.gada līmenī, bet Latvijā - pakāpeniska pieauga arī krīzes gados (skat. attēlu).

Datu avots: Eurostat dati, 2011

2.4. CSP aprēķinātā pilna iztikas minimuma patēriņa groza vidējā gada vērtība vienam iedzīvotājam mēnesī

Saskaņā ar Ministru Padomes 1991.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.95 „Par iedzīvotāju naudas ienākumu nodrošināšanu” CSP katru mēnesi aprēķina pilna iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza vērtību vienai personai atbilstoši grozā iekļauto preču cenu izmaiņām. Iztikas minimuma patēriņa groza (turpmāk – iztikas minimums) lietiskais saturs apstiprināts ar iepriekš minēto lēmumu un ietver pārtikas preces, nepārtikas preces un pakalpojumus, kuru apjoms nodrošina cilvēkam sabiedrībā pieņemto minimālo iztikas līmeni.

2012.gada aprīlī CSP aprēķinātais iztikas minimums sasniedza **175,78 Ls**, bet vidēji gadā (rēķinot 12 iepriekšējos mēnešus no pēdējiem CSP publicētajiem mēneša datiem uz rēķināšanas brīdi) iztikas minimums ir **173,79 Ls** (skat. 3.tabulu).

3.tabula

Iztikas minimuma patēriņa grozs vienam iedzīvotājam (latos)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2009	174,41	172,47	172,49	171,61	170,13	168,38	166,77	165,06	165,38	165,16	163,49	162,72
2010	163,46	163,34	164,14	165,12	165,10	166,35	167,70	166,42	167,38	169,41	169,92	168,76
2011	171,41	172,28	173,51	174,22	176,11	176,63	174,27	172,14	172,25	172,75	172,05	172,30
2012	173,47	173,38	174,40	175,78	-	-	-	-	-	-	-	-

Datu avots: CSP

Minimālā bruto mēneša darba alga ir 200 lati, minimālā neto (bez nodokļiem) mēneša darba alga ir **144,75 lati**, un 2012.gada aprīlī tā sastāda **82,3%** no iztikas minimuma, bet vidēji 2012.gadā pa četriem mēnešiem tā sastāda **83,1%** no iztikas minimuma (iztikas minimums – 174,26 lati).

Labklājības ministrija ir veikusi aprēķinus par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā ņemot vērā Finanšu ministrijas plānotās nodokļu izmaiņas (projekts) pie nosacījuma, ja minimālās mēneša darba algas apmērs nemainās (skat. 4.tabulu).

4.tabula

Aprēķinātā minimālā mēneša neto darba alga un iztikas minimums

	Spēkā esošais	Projekts*
Minimālā bruto mēneša darba alga, Ls	200	200
<i>Pieaugums, %</i>	-	0
Minimālā neto mēneša darba alga, Ls:		
- strādājošajiem bez apgādībā esošām personām (spēkā esošais ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamais minimums mēnesī ir 45 Ls)	144,75	147,88
<i>Pieaugums, %</i>	-	2,2
- strādājošajiem ar 1 apgādībā esošu personu (spēkā esošais nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu ir 70 Ls)	151,00	151,00
<i>Pieaugums, %</i>	-	0
Iztikas minimums vidēji gadā (rēķinot pa četriem mēnešiem 2012.gadā), Ls	174,26	174,26
<i>Minimālā neto mēneša darba alga strādājošajiem bez apgādībā esošām personām pret iztikas minimumu, %</i>	83,1	86,6
<i>Minimālā neto mēneša darba alga strādājošajiem ar 1 apgādībā esošu personu pret iztikas minimumu, % **</i>	57,8	57,8

* Finanšu ministrijas plānotās nodokļu izmaiņas (iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja mēneša neapliekamais minimums no pusgada – **60 Ls**, iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme - **24 procenti**).

** Iztikas minimums reizināts ar koeficientu 1,5, pieņemot, ka viena strādājošā apgādībā esoša persona ir bērns.

Saskaņā ar CSP datiem 2011.gada decembrī darba ņēmēju skaits, kuriem darba ienākumi ir līdz un minimālās mēneša darba algas apmērā (200 latiem) bija **196,5 tūkst. cilvēku** no darba ņēmēju kopskaita jeb 24,8%, tai skaitā privātajā sektorā – **167,6 tūkst. cilvēku** no privātā sektorā nodarbinātajiem jeb 31,5% un sabiedriskajā sektorā – **26,8 tūkst. cilvēku** no sabiedriskā sektorā nodarbinātajiem jeb 10,7% (CSP sabiedriskajā sektorā neiekļauj sabiedriskās organizācijas – nodarbinājumus, biedrības, fondus, politiskās un reliģiskās organizācijas).

III. Labklājības ministrijas, Ekonomikas ministrijas un Finanšu ministrijas viedoklis par minimālās mēneša darba algas apmēru 2013.gadā

Labklājības ministrija, Ekonomikas ministrija un Finanšu ministrija kopīgi atbalsta minimālās mēneša darba algas apmēra (200 Ls) saglabāšanu 2013.gadā.

Labklājības ministrija uzskata, ka minimālā mēneša darba alga 2013.gadā ir jāsaglabā pašreizējā līmenī, lai veicinātu mazāk kvalificēto bezdarbnieku pēc iespējas ātru integrēšanos darba tirgū un strukturālā bezdarba riska mazināšanu.

2011.gada novembrī atbilstoši CSP datiem privātajā sektorā Rīgā vidējā bruto darba alga bija 496 lati, sabiedriskajā sektorā 583 Ls, kamēr Latgales reģionā vidējā bruto darba alga privātajā sektorā bija 299 lati, sabiedriskajā sektorā 362 Ls. Novērojams, ka visa 2011.gada laikā algu līmenis ir saglabājies samērā nemainīgs. Analizējot 2011.gada novembra mēneša bruto darba samaksu pa darbības veidiem, secināms, ka izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu bruto darba samaksa bija 293 Ls, mazumtirdzniecībā 318 Ls, kamēr finanšu pakalpojumu jomā 1022 Ls un datorprogrammēšanas jomā 948 Ls.

Minimālo mēneša darba algu nosaka, lai aizsargātu darbinieku grupu ar zemāko kvalifikācijas līmeni un darba ražīgumu. Līdz ar to vadoties no darba ražīguma izmaiņām šajā darbinieku grupā, kā arī ņemot vērā ietekmi uz uzņēmējdarbību zemāk attīstītajās teritorijās un sektoriem ar mazāku tehnoloģisko attīstību, kā arī valsts konkurētspēju, nosaka minimālās mēneša darba algas apmēru. Pārlietu augsta minimālā mēneša darba alga rada stimulus bezdarba pieaugumam, lielākam strukturālā bezdarba riskam un nedeklarētajai nodarbinātībai, jo īpaši, mazāk kvalificētajās profesijās un pakalpojumu jomā. Tādējādi, iepriekšminētais visdrīzāk norāda uz nepieciešamību saglabāt minimālo mēneša darba algu nemainīgu.

Ekonomikas ministrija uzskata, ka minimālā mēneša darba alga valstī no 2013.gada 1.janvāra jāsaglabā līdzšinējā 200 latu apmērā.

Minimālās mēneša darba algas apmērs būtu jāaplūko kopā ar plānoto darbaspēka nodokļu samazinājumu. Ministru kabineta 2012.gada 17.apriļa sēdē tika izskatīts priekšlikums no 2013.gada samazināt iedzīvotāju ienākuma nodokli par vienu procentpunktu un palielināt neapliekamo minimumu, kas jau palielinātu minimālās mēneša darba algas saņēmēju ienākumus.

Finanšu ministrija uzskata, ka minimālā mēneša darba alga valstī no 2013.gada 1.janvāra jāsaglabā līdzšinējā 200 latu apmērā.

Finanšu ministrijas veiktā analīze par minimālās mēneša darba algas pieauguma ietekmi uz tautsaimniecību un valsts budžetu liecina, ka lai gan minimālās mēneša darba algas pieaugums radītu pozitīvu neto fiskālo efektu, kā arī pozitīvā ietekme uz tautsaimniecību realizētos caur privātā patēriņa pieaugumu (kas veicinātu mazumtirdzniecības nozares apgrozījumu), darba ņēmēju uzticēšanos pieaugumu valstij, sociālās nevienlīdzības un ēnu

ekonomikas samazināšanos, tomēr secināms, ka minimālās mēneša darba algas paaugstināšanas negatīvie efekti un riski Latvijas tautsaimniecības izaugsmei šā brīža apstākļos ir būtiskāki par pozitīvajiem:

- paceļot cenu par darbu, nemainoties produktivitātei, uzņēmējam rastos papildus izmaksas jeb pieaugtu ražotāju cenas. Papildus izmaksas uz saražoto vienību radītu konkurētspējas zudumu ārējā tirgū, līdz ar to apdraudot eksporta attīstību situācijā, kad ārējās vides pasliktināšanās jau apdraud Latvijas preču pieprasījuma kāpumu ārvalstīs;
- papildus piedāvājuma šoks minimālās mēneša darba algas palielinājuma efektu daļēji sadalītu starp izlaides samazinājumu un cenu pieaugumu. Pastāv risks, ka darba devējs būs spiests kompensēt izmaksas ar produkcijas cenu pieaugumu, tādējādi radot inflācijas spiedienu, kā rezultātā samazināsies iedzīvotāju reālā pirktspēja;
- rastos papildus grūtības jauniem uzņēmumiem iekļauties tirgū, apdraudot konceptu par atbalstu mazajiem uzņēmumiem;
- tiktu ierobežotas darbaspēka iespējas iekļauties darba tirgū. Starptautiskie pētījumi norāda, ka minimālās mēneša darba algas palielinājums samazina nodarbinātību, īpaši jauniešiem. Palielinātos arī emigrācijas pieauguma risks;
- pieaugtu valsts un pašvaldību izdevumi.

IV. Priekšlikumi NTSP lēmuma pieņemšanai

1. Minimālā mēneša darba alga 2013.gadā netiek pārskatīta un minimālās mēneša darba algas apmērs ir 200 lati.

2. Labklājības ministrijai jāizstrādā normatīvā akta projekts par grozījumiem Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumos Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi”, precizējot minimālo stundas tarifa likmi atbilstoši 2013.gada darba laika kalendāram.

Labklājības ministre

I.Viņķele

17.05.2012. 11:29

2785

Labklājības ministrijas Darba departamenta
Darba tirgus politikas nodaļas vecākā referente
Aina Kromāne,
Tālr. 67021519, fakss: 67021505,
E-pasts: Aina.Kromane@lm.gov.lv

**LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETA
SĒDES PROTOKOLLĒMUMS**

Rīgā

Nr.

2012.gada

.§

**Informatīvais ziņojums „Priekšlikumi par minimālās mēneša darba algas
apmēru 2013.gadā”**

1. Pieņemt zināšanai Labklājības ministrijas iesniegto informatīvo ziņojumu.

2. Noteikt, ka minimālā mēneša darba alga 2013.gadā netiek pārskatīta un tās apmērs ir 200 lati.

3. Labklājības ministrijai sagatavot un noteiktā kārtībā līdz 2012.gada 1.oktobrim iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā normatīvā akta projektu par grozījumiem Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumos Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi”, precizējot minimālo stundas tarifa likmi atbilstoši 2013.gada darba laika kalendāram.

Ministru prezidents

V.Dombrovskis

Valsts kancelejas direktore

E.Dreimane

Iesniedzējs:
labklājības ministre

I.Viņķele

17.05.2012. plkst. 11:30
110
A.Kromāne
67021519, Aina.Kromane@lm.gov.lv

**NACIONĀLĀS TRĪSPUSĒJĀS SADARBĪBAS PADOMES SĒDES PROTOKOLA
IZRAKSTS**

Protokols Nr.2

Rīgā

Nr.2

2007.gada 11.aprīlī

Sēdi vada

Valdības puses vadītājs

Aigars Kalvītis

1. punkts

Par minimālās mēneša darba algas paaugstināšanu 2008.gadā

Ziņo: Labklājības ministrijas Darba departamenta direktore Ineta Tāre

Par apspriežamo jautājumu izsakās: A.Kalvītis, P.Krīgers, V.Gavrilovs

Nacionālā trīspusējās sadarbības padome nolemj:

Finanšu ministrijai izveidot speciālu darba grupu, kurā būs pārstāvēta Labklājības ministrija, Ekonomikas ministrija, Latvijas Darba devēju konfederācija, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Latvijas Pašvaldību savienība. Darba grupai budžeta veidošanā valdībai jāsniedz savi priekšlikumi, kā turpmāk paaugstināt minimālo algu, ņemot vērā, ka minimālās algas palielināšana būs jāskata kopā ar nodokļiem neapliekamā minimuma palielināšanu.

Sēdi vadīja

(paraksts)

A.Kalvītis

Protokolēja

(paraksts)

M.Lāce

IZRAKSTS PAREIZS

Nacionālās trīspusējās sadarbības
padomes sekretāre
2012.gada 21.maijā

G.Freimane